

Ο Αλέξης Μητρόπουλος στο «Έθνος»

Τα περιθώρια για την εξίσωση των ορίων ηλικίας στο Δημόσιο έχουν στενέψει επικίνδυνα, μετά και την καταδικαστική απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου. Ποια λύση θα μπορούσε να δώσει το υπουργείο Οικονομικών για να «σωθούν» 140.000 γυναίκες, που απειλούνται με αύξηση των ορίων ηλικίας από 5 έως 17 χρόνια;

Από νομικής πλευράς υπάρχει η δυνατότητα της συνένωσης του ασφαλιστικού συστήματος του Δημοσίου με αυτά των ΔΕΚΟ ή η ένταξη μερικών εξ αυτών, ώστε να εκλείψουν ορισμένα χαρακτηριστικά που κατά την Ευρωπαϊκή Ένωση προσιδιάζουν στο επαγγελματικό σύστημα ασφάλισης. Αυτή η δυνατότητα υπήρχε και κατά τον χρόνο παραπομπής της χώρας στο ΔΕΚ, αλλά και κατά την περίοδο που εκκρεμούσε η υπόθεση ενώπιόν του. Η δυνατότητα αυτή δεν ασκήθηκε.

Τώρα τα περιθώρια έχουν στενέψει. Με την άκρως πιεστική και καταφρονητική στάση της Επιτροπής προς τη χώρα μας, εξαιτίας της αναξιοπιστίας των δημοσιονομικών στοιχείων, νομίζουμε ότι δεν υπάρχει δυνατότητα ούτε αξιοπρεπούς διαπραγμάτευσης για την παροχή προθεσμίας προσαρμογής, όπως κάνουν άλλες χώρες, π.χ. Ιταλία.

Από 1η Σεπτεμβρίου 2009, άλλωστε, «τρέχει» η υποχρέωση συμμόρφωσης προς την Οδηγία 54/2006 που η προηγούμενη κυβέρνηση ψήφισε και κύρωσε χωρίς επιφύλαξη και με την οποία η Ελλάδα αποδέχεται τα κριτήρια επαγγελματικής ασφάλισης όπως τα εννοεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εντάσσοντας σ' αυτήν και την ασφάλιση των δημοσίων υπαλλήλων. Η υιοθέτηση της Οδηγίας κατά τον χρόνο της εκκρεμοδικίας αναδεικνύει την προφανή διγλωσσία των υπευθύνων της προηγούμενης κυβέρνησης και την παραπλάνηση των Ελληνίδων που υπηρετούν στο Δημόσιο, τον Στρατό και τα Σώματα Ασφαλείας. Η εξίσωση των ορίων ηλικίας, προφανώς προς τα πάνω, θα γίνει άμεσα. Το κλίμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν επιτρέπει ελπιδοφόρες διαπραγματεύσεις.

Την 1η Ιανουαρίου 2010 θα τεθούν σε ισχύ μια σειρά ρυθμίσεων που περιλαμβάνονται σε παλαιότερους νόμους και οδηγούν σε αύξηση των ορίων ηλικίας και σε μείωση των συντάξεων. Ποιες είναι οι «επίμαχες» ρυθμίσεις και πόσοι ασφαλισμένοι απειλούνται άμεσα;

Είναι πολλές. Αναφέρουμε μερικές:

α) Αύξηση κατά έναν χρόνο των ορίων πρόωρης συνταξιοδότησης σταδιακώς των ασφαλισμένων γυναικών με ανήλικα τέκνα, που ασφαλίστηκαν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1992, ώστε μετά το 2014 να βγαίνουν στα 55. Για τις νέες ασφαλισμένες αυτό ισχύει από 1η Ιανουαρίου 2009 (ν. 3655/2008).

β) Αύξηση των ημερών ασφάλισης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ως προϋπόθεση παροχών σε είδος και σε χρήμα. Από το 2010 για παροχές σε είδος θα απαιτούνται 70 ημέρες ασφάλισης, στις οποίες θα προστίθενται 10 ημέρες κάθε επόμενο χρόνο, ώστε το 2013 να απαιτούνται 100 ημέρες. Για παροχές σε χρήμα, από το 2010 θα απαιτούνται 120 ημέρες ασφάλισης και για τους οικοδόμους 100 ημέρες από τις 90 που απαιτούνταν πριν.

γ) Για τους εξερχόμενους ασφαλισμένους του Δημοσίου, Στρατού, Σωμάτων Ασφαλείας και ΔΕΚΟ, από το 2010 θα εφαρμοστεί το σύστημα υπολογισμού της σύνταξης που προβλέπει ο

ν. 3029/2002, με σταδιακή μείωση του ποσοστού αναπλήρωσης και υπολογισμό της βάσει του μέσου όρου της τελευταίας πενταετίας (ειδικά για το 2010 η μείωση θα είναι 3%).

Τα τελευταία στοιχεία δείχνουν πως η «ώρα μηδέν» έχει φτάσει και το ασφαλιστικό σύστημα βρίσκεται σε οικονομικό αδιέξοδο. Είναι χαρακτηριστικό πως κάθε μήνα το ΙΚΑ χρειάζεται ένα επιπλέον ποσό της τάξης των 300 εκατομμυρίων ευρώ για να καταβάλλει τις συντάξεις. Τελικά, βρισκόμαστε μπροστά στο οικονομικό «κραχ» του ασφαλιστικού συστήματος;

Πράγματι, βρισκόμαστε σε κρίσιμο σημείο. Το σύστημα δεν είναι βιώσιμο, ακόμη και αν επουλώνονταν ως διά μαγείας όλες οι χαίνουσες, χρόνιες πληγές του. Το ασφαλιστικό είναι συνάρτηση του συστήματος εργασιακών σχέσεων.

Όσο αυξάνονται η ανεργία και οι ελαστικές μορφές εργασίας, τόσο περισσότεροι πόροι θα χάνονται από το σύστημα. Η εργασιακή απορύθμιση είναι ο αργός, αλλά βέβαιος, θάνατος του ασφαλιστικού.

Τώρα πρέπει να γίνει η κρίσιμη και γενική αναστροφή: Επούλωση των πληγών του, ανάπτυξη μορφών κοινωνικής οικονομίας με τα αποθεματικά και την περιουσία του, επαναρύθμιση της αγοράς εργασίας και προπάντων άμεση χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Προς το παρόν, διαφαίνονται μόνο τα σκληρά μέτρα, λίγο πριν από τη χρεοκοπία του.

Μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου καλείται να παραδώσει πόρισμα η επιτροπή εμπειρογνομόνων για τις εργασιακές σχέσεις, προκειμένου μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2010 να ψηφιστεί το σχετικό νομοσχέδιο. Ποια μέτρα πρέπει να ληφθούν για να αντιμετωπιστεί η ασυδοσία στην αγορά εργασίας;

Οι παρεμβάσεις πρέπει να στοχεύουν στον δραστικό περιορισμό των ελαστικών μορφών εργασίας, στον έλεγχο της αγοράς εργασίας, στην προστασία των εργαζομένων. Σε μια χώρα όπου το μέγιστο τμήμα των ανέργων και των παντοιοτρόπως εργαζομένων δεν συνδικαλιζούνται για διάφορους λόγους, ο μόνος πυλώνας προστασίας είναι η σοβαρή ρυθμιστική και ελεγκτική παρέμβαση του κράτους, ώστε να μη χάνονται πόροι, εισφορές, μισθοί, συντάξεις, δικαιώματα.

Διαδοχική ασφάλιση

Σύνταξη από το Ταμείο με τα περισσότερα έτη

Η νέα ηγεσία του υπουργείου Εργασίας έχει δεσμευτεί πως θα προχωρήσει σε αλλαγές τόσο στον χρόνο έκδοσης όσο και στον τρόπο υπολογισμού των συντάξεων στις περιπτώσεις διαδοχικής ασφάλισης. Σε ποια κατεύθυνση πρέπει να κινηθούν αυτές οι αλλαγές, ώστε όσοι καλύπτονται από δύο Ταμεία να μην είναι οι μεγάλοι χαμένοι του ασφαλιστικού συστήματος;

Η πρότασή μας είναι απλή: Η σύνταξη να δίδεται από ένα Ταμείο, στο οποίο έχει διανυθεί η μεγαλύτερη ασφαλιστική περίοδος. Η σύνταξη θα παρέχεται βάσει της δικής του νομοθεσίας, ωσάν ο ασφαλισμένος να ήταν αποκλειστικά σ' αυτό. Έτσι το σύστημα θα γίνει δικαιότερο, ο χρόνος έκδοσης θα μειωθεί σημαντικά, εάν, δε, υπάρχει σημαντική καθυστέρηση, τα ποσά να αναπληρούνται εντόκως.